

กำหนดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ครั้งที่ 7

“เสริมพลัง สร้างคุณภาพ สุขภาวะ”

วันที่ 24 กรกฎาคม 2557

ณ ชั้น 2 อาคารศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี

R2R Clinic เรื่อง “การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ Research Utilization”

ห้อง Sapphire 203 เวลา 09.00-10.30 น.

คุณนันทวี คำดี

โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์

1. รายชื่อวิทยากร

ผศ.นิวัต อุณาพันธุ์ ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมบึงบอระเพ็ด มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์

คุณสุพัฒน์ สมจิตรสกุล โรงพยาบาลนาหว้า

พอ.นพ.ทวีศักดิ์ นพเกษตร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ผู้นำการสนทนา)

2. เนื้อหาโดยสรุป

พอ.นพ.ทวีศักดิ์ นพเกษตร สิ่งที่สำคัญของ Research Utilization คือ การนำไปใช้ การทำงานเป็นทีม การวางแผนที่ดี ข้อมูลต้องถูกต้อง มีวัฒนธรรมเป็นเบื้องหลังของความสำเร็จในแต่ละเรื่อง แล้วจะทำอย่างไรให้มีเวทีสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Team working) CQI และ R2R ต่างกันอย่างไร

CQI คือการปรับปรุงงานที่ไม่หยุดยั้ง มีความต่อเนื่อง มุ่งสู่ความเป็นเลิศ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับผลงาน โดยการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทั้งยังต้องมีความคิดสร้างสรรค์ด้วย

CQI ต้องปรับปรุงอยู่ 4 เรื่องคือ คุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความปลอดภัย ของทุกคนที่มีเกี่ยวข้อง ส่วน TQM (Total Quality Management) มุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพ (ความเสมอต้นเสมอปลาย) และ CQI มุ่งการควบคุมคุณภาพโดยมีเป้าหมายปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีกว่าเดิม (process improvement) อย่างต่อเนื่อง เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคน

ผศ.นิวัต อุณาพันธุ์ จากการทำงานที่ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมบึงบอระเพ็ด มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ พบปัญหาในการทำงานหลายอย่างของนักวิจัย เพราะประชาชนรอบบึงบอระเพ็ดไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เหตุผลเพราะนักวิจัยทั้งหลายได้เข้าไปให้ความหวังพวกเขา และจากมาโดยไม่เคยบอกผลของการศึกษาวิจัยนั้นๆเลย และผลการวิจัยเหล่านั้นไม่เคยถูกนำมาใช้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นการที่จะทำให้เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือจึงเป็นงานที่ยาก แล้วใครล่ะจะเป็นผู้รับผิดชอบ

กลยุทธ์ที่เรานำมาใช้ คือ การเชิญกลุ่มชาวบ้านรอบบึงบอระเพ็ด เช่น กลุ่มเลี้ยงบัว กลุ่มประมง เป็นต้น โดยหลีกเลี่ยงการเชิญหน่วยงานที่มีความคิดด้านลบไว้ก่อน และเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบึงบอระเพ็ดเข้ามาพูดคุยกัน การประชุมวันที่ 1 เราได้ใช้คุณอำนวย (FA) โดยจะต้องแจ้งข้อมูลพื้นฐานให้แก่ FA รับทราบ เปิด

โอกาสให้ทุกคนได้ระบาย FA กล่าวเชิญชวน ซึ่งให้เห็นถึงปัญหา และการนำบีบกระเพื่อมาใช้ประโยชน์ร่วมกัน ประชุมวันที่ 2 มีผู้เข้าร่วมมากขึ้น ได้เห็นแนวความคิดสร้างสรรค์ ได้มีโอกาสแสดงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เราได้จัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสบายหูสบายตา เพื่อลดความขัดแย้ง ได้เกิดข้อตกลงร่วมกัน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน 2) ต้องมีการบริหารระดับน้ำ 3) มีคณะกรรมการที่ไว้วางใจได้เป็นผู้รับผิดชอบ หลังจากนั้นได้เกิดการสร้างกลุ่มเล็กๆขึ้น (CoP) มาพูดคุยกันแล้วถกทอให้เป็นเครือข่าย ดังนั้นการจะทำอะไรนั้นเราต้องรู้บริบทนั้นๆเสียก่อน เมื่อทำเสร็จแล้วเราจะต้องมีการคืนข้อมูล และจะคืนเมื่อไหร่คืนมากน้อยแค่ไหน เก็บสิ่งที่เป็นปัญหาด้านลบที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งไว้ก่อน (ส่วนนี้เราไม่ต้องไปคืนข้อมูล)

สรุปได้ว่า “เมื่อทำวิจัยเสร็จแล้วเห็นปัญหา เราต้องมีกระบวนการในการคืนข้อมูล”

คุณสุพัฒน สมจิตรสกุล จากการทำงานเราพบว่ามีการระบาดของโรคอุจจาระร่วง ได้มีการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ ให้ความรู้ ฝึกการปฏิบัติ ณรงค์การล้างมือ แต่แล้วทำไมไม่ดีขึ้น ในเมื่อเราก้ทำตามมาตรฐานวิชาชีพแล้ว จากการสอบถามชาวบ้าน เดิมชาวบ้านแยกขยะแล้วนำไปกำจัดเอง เช่น เผา หรือฝัง หรือขายตั้งแต่มี อบต. และแต่ละบ้านมีถังขยะอยู่หน้าบ้าน แต่ อบต. ไม่สามารถกำจัดขยะได้ ทำให้เริ่มมีท้องเสียเกิดขึ้น และสถานที่ทิ้งขยะคือรอยต่อของสองตำบลซึ่งผู้นำชุมชนไม่ถูกกัน แล้วจะอย่างไร เราต้องหาผู้ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งสองฝ่ายมาให้การช่วยเหลือเรา นั่นคือภรรยาของนายก อบต. มาช่วยเจรจาหาข้อมูลร่วมกัน

สรุปว่า “การสำรวจเก็บข้อมูลภายในกรอบ การสะท้อนข้อมูลกลับจะทำให้เห็นปัญหาและความเป็นจริงของข้อมูลอย่างแท้จริงและอาจจะได้วิธีการแก้ปัญหาในตัวเองก็ได้”

พอ.นพ.วิทศักดิ์ นพเกษตร “เมื่อมีปัญหาคำตอบสำเร็จรูปอาจจะไม่จริง เราต้องหา Source ที่แท้จริงให้พบ” เมื่อมีปัญหาต้องเอาปัญหาเป็นตัวตั้ง เครื่องมือในการค้นหาคำตอบนั้นคือการเลือกวิธีวิจัย การทำ R2R ไม่มีระเบียบวิธีวิจัยเฉพาะเจาะจงต้องดูที่ตัวปัญหาเป็นหลัก เพียงแค่นำเอาวิธีคิดทางการวิจัยเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา

การที่จะทำให้การคืนข้อมูลสำเร็จ ต้องประกอบไปด้วย การรู้ Background ของ key person หรือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การออกแบบกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง การใช้บริการคุณอำนวย การมีความคิดเชิงบวก การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมนั่งสบาย เพื่อลดความขัดแย้ง จึงจะทำให้การคืนข้อมูลได้เป็นผลสำเร็จ

ผศ.นิวัต อุณหพันธ์ุ “ในกระบวนการคืนข้อมูลไม่ต้องจัดใหญ่โต แต่ต้องเหมาะกับเรื่องราว ภูมิหลัง และไม่ต้องคืนทุกเรื่อง”

คุณสุพัฒน สมจิตรสกุล “การคืนข้อมูลอาจคืนโดยไม่รู้ตัว ในแบบการพูดคุยเป็นรายบุคคลให้ทราบปัญหาเฉพาะตัว และต้องมีการกำหนด Key person ด้วย”

3. ข้อเสนอแนะ/ข้ออภิปราย/ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นในที่ประชุม

จากการที่นำเสนอปัญหา และไม่ได้รับการตอบสนองนั้น แนะนำให้ใช้แนวทางการคืนข้อมูลด้วยการ
สร้างสรรค์ด้านความคิดและอารมณ์ การกระทำต้องมีความมุ่งมั่นชัดเจนอย่างแรงกล้าในสิ่งที่ทำอะไร
บางอย่าง ก่อให้เกิดพันธะสัญญาต่อกัน ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะกังวล เพราะอาจจะมีกรรวมตัวจัดตั้งกันเอง
เพื่อทำอะไรสักอย่าง เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เราต้อง Empowerment และสนับสนุนช่วยเหลือ ปรึกษาประคองใน
เรื่องที่เป็นให้สามารถลุกขึ้นได้ ปลดปล่อยตามธรรมชาติไปก่อน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคืนข้อมูลให้ตัวเอง ออกจาก
พื้นที่ทุกครั้งต้องมานั่งสรุปว่า ได้อะไรจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ข้อเสนอแนะ นำสะท้อนภายในกลุ่ม
และจะต้องมีการคืนข้อมูลระหว่างทางในการทำวิจัย **Action plan** ที่ดี นำไปสู่ **outcome & result** ที่ดี